

Sovittelukoulutus-tutkimuksen tiedote

Tutkimus

Pyydämme Sinua osallistumaan tähän tutkimukseen, jossa tutkitaan sovittelukoulutuksen vahvuuksia, kehityskohteita ja vaikutuksia. Tutkimus on osa laajempaa ”*Työyhteisökonfliktit, työhyvinvointi, keskeiset työelämämuuttajat ja sovittelukäytäntöjen vaikutukset*” -tutkimuskokonaisuutta. Tampereen yliopiston tutkijaryhmän toteuttamaa tutkimusta toteutetaan yhteistyössä Turun kaupungin kanssa.

Kuulut kohderyhmäämme, koska osallistut tai olet osallistunut Turun kaupungin Sovitteleva työote -koulutukseen. Saat tiedon kyselystä ja linkin kyselyyn kouluttajiesi välityksellä. Tutustuttuasi tähän tiedotteeseen voit esittää tutkimusta koskevia kysymyksiä joko kouluttajallesi tai tutkimuksesta vastaavalle tutkijalle (pauliina.tiuraniemi@tuni.fi). Suostumustasi tutkimukseen osallistumiseen pyydetään kyselyn yhteydessä.

Tutkimuksen tarkoitus

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa tutkimustietoa sovittelukoulutuksesta sekä sen vahvuuksista, kehityskohteista ja vaikutuksista. Tutkimus on osa laajempaa sovittelua tutkivaa kokonaisuutta, jossa selvitetään työn voimavara- ja kuormitustekijöiden, erityisesti konfliktien, yhteyksiä työhyvinvointiin sekä keskeisiin työelämäkäyttäytymistä kuvaaviin muuttujiin, kuten poissaoloihin, presenteeismiin ja työpaikanvaihtoaikaisiin. Osana tätä tutkimuskokonaisuutta tarkastellaan sovittelukoulutuksen yhteyksiä edellä mainittuihin tekijöihin, mutta keskeisessä roolissa ovat erityisesti osallistujien omat kokemukset koulutuksen merkityksestä ja vaikutuksista.

Tutkimuksen kulku

Sovittelukoulutustutkimus aloitetaan Toukokuussa 2026. Tutkimus toteutetaan pitkäjäisenä seurantatutkimuksena ja monimenetelmällisesti hyödyntäen kysely- ja haastatteluaineistoja.

Kyselyaineisto koostuu koulutukseen osallistuvien paneeliaineistosta (3 kyselykertaa, joista 1. ennen koulutusta, 2. koulutuksen lopuksi, 3. 3–7 kk koulutuksen päätyttyä). Kyselyyn vastaaminen kestää arviolta 10–20 min./kerta, eli yhteensä noin 30–60 minuuttia. Vastaamiseen saa käyttää työaika. Kyselyyn vastaamiseksi on varattu hetki Sovitteleva työote -koulutuksen alkuettä päätössessioihin (1. ja 2. kysely). Kolmas kysely lähetetään sähköpostitse tutkittavan kyselyssä antamaansa sähköpostiosoitteeseen. Jos koulutukseen osallistuva ei ollut paikalla kyselyyn varattuna aikana koulutustilanteessa, kysely välitetään hänelle sähköpostitse.

Tutkimukseen osallistuvia pyydetään lisäksi osallistumaan haastatteluun. Haastattelupyynnö sisältyy koulutuksen lopulla kerättävään kyselyyn. Haastattelujen tavoitteena on syventää ymmärrystä ja tietoa sovittelukoulutuksen koetuista vaikutuksista. Haastatteluja käytetään

tieteellisen tiedon lisäämiseksi myös käytännössä, sovittelukoulutuksen sekä sitä koskevan kyselyn kehittämiseen. Haastattelu toteutetaan kerran ja kestää arviolta 40–60 minuuttia. Myös haastatteluun saa käyttää työaika.

Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkiota.

Millä tavalla tutkimusaineistoa kerätään?

Tutkittavat vastaavat kyselyyn kyselylomakkeella nimettömästi (nimeä ei kysytä). Suorana tunnistettavana tietona kyselyssä kerätään sähköpostiosoite, jonka avulla kolme kertaa toteutettava kysely voidaan yhdistää onnistuneesti samaan henkilöön. Tutkittavilta kerättäviä epäsuoria tunnistetietoja ovat ikä, sukupuoli, koulutustaso, toimiala, työtehtäväala, esihenkilöasema ja alaisten lukumäärä.

Kyselyn lisäksi osaa tutkittavista haastatellaan. Haastattelut toteutetaan pääasiassa Microsoft Teamsin välityksellä, mutta haastateltavan niin halutessa haastattelu voidaan järjestää myös kasvotusten. Suoria tunnistetietoja haastatteluissa ovat ääni ja etähaastatteluissa myös kuva. Nimeä tai muita suoria tunnistetietoja ei haastatteluissa kerätä.

Tutkimuksessa tutkittavilta ei kerätä muita aineistoja kuin kysely- ja haastatteluaineistoja.

Tutkimukseen liittyvät hyödyt ja riskit

Tutkimukseen osallistumisesta ei koidu välittömiä hyötyä, eikä siitä makseta palkkiota. Osallistuminen voi kuitenkin tarjota mahdollisuuden reflektoida sovittelukoulutuksessa opittuja sisältöjä ja omaa kyvykkyyttä sekä taitoja, ja tätä kautta hyödyttää haastatteluun osallistuvia. Tutkimuksen tuottamaa tietoa voidaan hyödyntää sekä tieteellisen tiedon lisäämisessä, mutta myös sovittelukoulutuksen ja sen arviointityökalun kehittämisessä, jolloin haastateltavilla on mahdollisuus vaikuttaa oman kaupunkinsa koulutustarjontaan.

Tutkimukseen osallistumiseen ei liity merkittäviä fyysisiä tai taloudellisia riskejä. Koska tutkimuksen aiheena ovat sovittelu, konfliktit ja niihin liittyvät kokemukset työpaikkakontekstissa, kyselyyn tai haastatteluun osallistuminen voi kuitenkin herättää epämiellyttäviä muistoja tai tunteita ja aiheuttaa tilapäistä henkistä kuormitusta. Tutkittava voi halutessaan jättää yksittäisiin kysymyksiin vastaamatta tai keskeyttää osallistumisensa milloin tahansa.

Tutkimukseen liittyy myös henkilötietojen käsittelyyn tavanomaisesti liittyviä riskejä, kuten riski tietojen paljastumisesta sivullisille. Näitä riskejä vähennetään käsittelemällä tietoja luottamuksellisesti, rajaamalla pääsy aineistoihin vain tutkimuksen toteuttamisen kannalta välttämättömille henkilöille sekä pseudonymisoimalla aineisto mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tutkimustulokset raportoidaan siten, ettei yksittäisiä osallistujia voida tunnistaa.

Luottamuksellisuus, tietojen käsittely ja säilyttäminen

Tutkittavilta kerättyjä tietoja käsitellään luottamuksellisesti EU:n tietosuojasetuksen ja Suomen tietosuojalain edellyttämällä tavalla. Tutkimusaineistoa käsitellään luottamuksellisesti tutkijaryhmän sisällä, eikä tunnistettavissa olevia tietoja luovuteta työnantajalle.

Tutkimuksessa noudatetaan tietojen minimoinnin periaatetta (kerätään vain tutkimuskysymysten kannalta välttämättömiä tietoja) ja suoria tunnistetietoja vältetään aina kun mahdollista.

Haastatteluaineistosta poistetaan mahdolliset suorat ja epäsuorat tunnistetiedot litterointivaiheessa mahdollisimman pian haastattelujen toteuttamisen jälkeen. Litteroinnista vastaa tutkimuksesta vastaava tutkija tai muu Tampereen yliopiston sopimuksella tehtävään nimetty henkilö. Aineisto pseudonymisoidaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, eli haastattelujen kohdalla litteroitu aineisto pseudonymisoidaan tutkimuskohtaisilla tunnisteilla (esim. H1, H2), ja alkuperäiset ääni- ja videotallenteet hävitetään sen jälkeen, kun litteroinnin oikeellisuus on varmistettu pistokokein toisen tutkimusryhmän jäsenen toimesta.

Kyselyaineiston kohdalla pseudonymisointi tarkoittaa sitä, että seurannan mahdollistava sähköpostiosoite korvataan analysoitavassa aineistossa tutkimuskohtaisella tunnisteella eli koodilla (esim. ID001, ID002). Kyselyaineistossa pitkittäisseurannan mahdollistava sähköpostiosoite toimii siis yksinomaan tutkimuskohtaisena tunnisteena vastausten yhdistämiseksi erimittausajankohtien välillä, mutta sähköpostiosoitetta ei sisällytetä analysoitavaan aineistoon. Tutkimuksessa käytetään koodiavainta, jonka avulla yksittäisen osallistujan tiedot voidaan tarvittaessa yhdistää tutkimusryhmän sisäisesti. Koodiavainta säilytetään erillään varsinaisesta tutkimusaineistosta suojattuna, ja siihen on pääsy vain Tampereen yliopiston tutkimusryhmällä, johon kuuluvat tutkimuksesta vastaavan tutkijan lisäksi professori Jan-Erik Johansonista ja professori Anne Mäkikankaasta. Tutkimuksen myöhemässä vaiheessa tutkimusryhmään saatetaan palkata 1–3 uutta tutkijaa, joille voidaan myöntää pääsy tutkimusaineistoon ja mahdolliseen koodiavaimeen vain heidän tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Heitä sitovat Tampereen yliopiston sopimukseen ja ohjeistuksiin perustuvat salassapitoa, tietosuojaa, tietoturvaa ja muuta asianmukaista aineiston käsittelyä koskevat velvoitteet. Pääsy aineistoihin rajataan tutkimusryhmän sisällä tehtävien mukaisesti.

Tutkimusaineistoja ja henkilötietoja käsitellään ainoastaan Tampereen yliopiston tietoturvalisissä järjestelmissä käyttäen organisaation hyväksymiä työvälineitä ja ohjelmistoja. Tutkimusaineistoa tai henkilötietoja ei luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle. Henkilötietoja ja tutkimusaineistoa suojataan Tampereen yliopiston virallisilla, asianmukaisilla teknisillä ja organisatorisilla suojatoimilla. Teknisiin suojatoimiin kuuluvat esimerkiksi virustorjunta, palomuurit, säännölliset ohjelmistopäivitykset sekä kirjautumiskäytännöt, joissa edellytetään käyttäjätunnusta, salasanaa ja tarvittaessa kaksivaiheista tunnistautumista. Organisatorisia suojatoimia ovat muun muassa henkilöstön salassapitovelvollisuus sekä käyttöoikeuksien rajaaminen yliopiston sisällä. Tarvittaessa käytetään myös erityisiä lisäsuojatoimia, kuten erillisiä säilytysjaitteita.

Tutkimuksessa ei käytetä rekisteri- tai asiakirjatietoja, eikä henkilötietoja siirretä EU-/ETA-alueen ulkopuolelle. Tarkemmat tiedot henkilötietojen käsittelystä on kuvattu tutkimuksen tietosuojailmoituksessa.

Henkilöiden yksityisyys/yksityisyydensuoja turvataan tieteellisissä julkaisuissa/tutkimusjulkaisuissa

Tutkittavien yksityisyys turvataan tutkimusjulkaisuissa siten, että tulokset raportoidaan ryhmätasolla eikä yksittäisiä osallistujia voida tunnistaa julkaisuista. Julkaisuissa käytettävät taustatiedot karkeistetaan ja esitetään niin yleisellä tasolla, ettei suora tai epäsuora tunnistaminen ole mahdollista. Myös mahdolliset aineistoesimerkit ja suorat lainaukset muokataan tarvittaessa tunnistamattomaan muotoon siten, etteivät ne paljasta yksittäisen tutkittavan, työyksikön tai muun tunnistettavan tahon henkilöllisyyttä.

Tutkimusaineistoa ja tutkimuksen yhteydessä kerättyjä henkilötietoja säilytetään Tampereen yliopistossa vuoden 2034 loppuun saakka, minkä jälkeen ne hävitetään asianmukaisesti ja tietoturvallisesti Tampereen yliopiston voimassa olevien tiedonhallinta- ja tietosuojakäytäntöjen mukaisesti. Aineistoihin on säilytysajan kuluessa pääsy vain niillä henkilöillä, joille se on tutkimuksen toteuttamisen kannalta välttämätöntä. Tutkimusaineistoa ei avata kokonaan eikä osittain tutkimusryhmän ulkopuoliseen käyttöön.

Tutkimuksen rahoittajat

Tutkimuksen rahoittajana toimii vuoden 2027 loppuun Tampereen yliopisto, jonka jälkeen rahoitusta haetaan ensisijaisesti Suomen Akatemialta ja Business Akatemialta.

Vapaaehtoisuus

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen ilman perusteluja ja ilman kielteisiä seurauksia. Tutkimukseen osallistumatta jättäminen ei vaikuta asemaasi koulutuksessa, työtehtävissäsi tai suhteessasi työnantajaan.

Voit myös jättää yksittäisiin kysymyksiin vastaamatta. Jos osallistut haastatteluun, voit keskeyttää haastattelutilanteen milloin tahansa esimerkiksi tauon pitämiseksi tai lopettaa haastattelun kesken.

Tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuus koskee sekä kyselyyn vastaamista että mahdollista haastatteluun osallistumista. Tutkimukseen osallistumisesta ei aiheudu sinulle velvoitteita, eikä osallistumatta jättäminen vaikuta koulutukseen osallistumiseen tai muihin oikeuksiisi.

Vakuutukset ja korvaukset

Tutkimukseen osallistuvilla on mahdollisuus osallistua tutkimukseen työajalla. Tutkimusryhmä ei vakuuta osallistujia erikseen tutkimukseen osallistumisen ajaksi eikä tutkimukseen osallistumisesta makseta korvauksia.

Tutkimuksesta maksettavat palkkiot

Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta palkkioita.

Tutkimuksesta tiedottaminen

Tutkimustulokset julkaistaan tieteellisissä julkaisuissa ja niistä laaditaan erillisiä raportteja sovittelukoulutuksen vetäjille sekä Turun kaupungille. Sovittelukoulutukseen osallistuneille tarjotaan pääsy tutkimustulosten koosteeseen Sovitteleva työote -kouluttajien kautta.

Materiaalin käyttäminen muuhun kuin tutkimuskäyttöön ja materiaalin käyttäminen jatkotutkimukseen tai tutkimusaineiston hävittäminen

Tutkimusaineistoa käytetään ainoastaan tämän tutkimuksen toteuttamiseen eikä muuhun käyttöön. Aineistoa ei käytetä tämän tutkimuksen jälkeen jatkotutkimukseen, eikä sitä siirretä arkistoon tai anneta jatkokäyttöön. Tutkimusaineistoa ei luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle, eikä sitä avata kokonaan tai osittain avoimeksi tutkimuskauden aikana tai sen jälkeen. Aineistoa ei siirretä EU-/ETA-alueen ulkopuolelle eikä kolmansiin maihin.

Tutkimuksen päätyttyä 31.12.2032 aineistoa säilytetään vielä 31.12.2034 saakka tutkimustulosten tarkistamista, raportointia, mahdollisia lisäanalyysseja sekä hyvän tieteellisen käytännön mukaista tutkimuksen jäljitettävyyden varmistamista varten. Säilytysajan päätyttyä tutkimusaineisto hävitetään tietoturvallisesti Tampereen yliopiston tiedonhallinta- ja tietosuojakäytäntöjen mukaisesti.

Lisätiedot

Pyydämme teitä esittämään kysymyksiä tutkimuksesta vastaavalle tutkijalle (Pauliina Tiuraniemi).

Tutkijoiden yhteystiedot

Pauliina Tiuraniemi
Väitöskirjatutkija
Johtamisen ja talouden tiedekunta, Tampereen yliopisto
Sähköposti: pauliina.tiuraniemi@tuni.fi

Prof. Jan-Erik Johanson
Johtamisen ja talouden tiedekunta, Tampereen yliopisto
Sähköposti: jan-erik.johanson@tuni.fi

Prof. Anne Mäkikangas, Työelämän tutkimuskeskuksen (WRC) johtaja
Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Tampereen yliopisto
Sähköposti: anne.makikangas@tuni.fi